

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

REPARTIZAREA NUMĂRULUI DE MANDATE PARLAMENTARE LA NIVEL DE CIRCUMSCRIPȚIE PE CRITERIUL POPULAȚIEI

studiu documentar

martie 2025

Materialele elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă.

Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

Documentare și sinteză: **Any-Mary Julia**, consilier parlamentar
Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070
E-mail: doc@cdep.ro

CUPRINS

CONSIDERAȚII GENERALE	4
AUSTRIA.....	7
BELGIA	8
BULGARIA	9
FRANȚA	11
GERMANIA	12
GRECIA	15
ITALIA	15
LITUANIA	20
POLONIA.....	20
PORTUGALIA	22
SLOVENIA.....	23
SPANIA	23
WEBOGRAFIE	25

CONSIDERAȚII GENERALE

În general, statele își modelează circumscripțiile electorale urmărind profilul unor entități federale, regionale sau sub-naționale. Austria, spre exemplu, este împărțită în nouă circumscripții, acestea având între 7 și 37 de locuri/mandate, corespunzătoare ponderii demografice a provinciilor țării (Länder). Prin urmare, provinciile și circumscripțiile electorale constituie o singură entitate. În Belgia, cele 11 circumscripții cu câte 4 până la 24 de locuri/mandate corespund provinciilor și districtului administrativ Bruxelles. Bulgaria își împarte cele 240 de locuri în 31 de circumscripții. Trei dintre aceste circumscripții sunt situate în Sofia, două în regiunea administrativă Plovdiv. Restul circumscripțiilor corespund regiunilor administrative. Pentru alocarea celor 56 de locuri în Parlament, Cipru a înființat șase circumscripții electorale care corespund celor șase regiuni ale țării. În Finlanda, circumscripțiile electorale sunt formate din grupuri de municipalități care corespund în mare parte provinciilor. În Norvegia, există 19 circumscripții corespunzătoare județelor. Portugalia folosește districtele administrative ca circumscripții electorale pentru teritoriul continental. În plus, există o circumscripție pentru Regiunea Autonomă Madeira și o circumscripție pentru Regiunea Autonomă Azore. În cele din urmă, alegătorii care locuiesc în afara Portugaliei sunt împărțiți în două circumscripții, prima acoperind teritoriul țărilor europene, a doua, celelalte țări și Macao. În Spania, deputații Congresului sunt aleși în 50 de circumscripții cu sistem proporțional și în două circumscripții uninominale, corespunzătoare provinciilor și orașelor Ceuta și Melilla. Circumscripțiile electorale sunt aceleași pentru alegerile pentru Senat, cu excepția regulilor speciale pentru insule. Elveția este împărțită în 20 de circumscripții cantonale cu doi membri și șase circumscripții uninominale pentru Consiliul Statelor. Pentru Consiliul Național, aceasta cuprinde 26 de circumscripții uninominale sau multinominale, delimitări care corespund și celor 26 de cantoane¹.

Criterii de repartizare a mandatelor

Principiul egalității puterii electorale, așa cum este recunoscut de constituțiile naționale și de dreptul internațional, presupune o repartizare egală a mandatelor între circumscripții. În țările în care a fost creată o singură circumscripție națională, nu sunt utilizate criterii de distribuție. În alte țări, există moduri diferite de definire a limitelor circumscripției electorale sau a numărului de locuri per circumscripție (atunci când acestea sunt circumscripții în care se aleg mai mulți membri ai parlamentului).

[Codul de bună conduită în materie electorală](#) menționează patru criterii principale de distribuție: populația, numărul de cetățeni rezidenți (inclusiv minori), numărul de alegători înscrși și numărul de alegători. Este posibilă o combinație adecvată a acestor criterii. În timp ce ultimul criteriu, potențial problematic, nu pare să fie aplicat, celelalte trei sunt incluse în legislațiile naționale - în special populația și numărul de alegători înregistrați (pe listele permanente). Alegerea criteriului de repartizare poate fi foarte relevantă: reprezentarea circumscripțiilor în care locuiesc mulți străini (în principal centre

¹ [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2017\)034-f](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2017)034-f)

urbane) va fi mult mai mare dacă se aplică criteriul populației, și nu cea a numărului de alegători înscriși, în timp ce criteriul numărului de cetățeni va favoriza și circumscripțiile în care locuiește o populație mai tânără.

Criteriul demografic

Criteriul cel mai comun pentru alocarea locurilor / mandatelor circumscripțiilor este reprezentat de mărimea populației. De obicei, numărul de locuri pe circumscripție se calculează împărțind numărul total de locuitori la numărul de locuri. Mandatele sunt ulterior repartizate prin împărțirea numărului de locuitori din circumscripția electorală la numărul mediu de cetățeni per mandat. Germania, Belgia, Bulgaria, Cipru, Franța, Grecia, Italia, Lituania, Norvegia, Polonia, România, Slovenia aplică acest criteriu.

Numărul de resortisanți rezidenți

Austria pare a fi singura țară membră în Consiliul Europei în care numărul de cetățeni rezidenți este un criteriu pentru alocarea locurilor/mandatelor. Legea constituțională federală privind alegerile pentru Consiliul național prevede că landurile sunt reprezentate în Consiliul federal proporțional cu numărul de cetățeni din fiecare land.

Numărul alegătorilor înscriși pe listele permanente

Uneori nu numărul total de cetățeni servește drept criteriu, ci numărul de alegători înscriși pe listele permanente. Letonia, de exemplu, folosește și numărul de alegători înregistrați. Alegătorii care locuiesc în străinătate sunt luați în evidență ca alegători în circumscripția Riga. În Suedia, numărul de locuri per circumscripție este calculat pe baza raportului dintre numărul de persoane care pot să voteze în fiecare circumscripție și numărul total de alegători înregistrați în țară. În Estonia, numărul de locuri per circumscripție este calculat pe baza numărului de alegători înscriși în registrul civil la începutul lunii în care sunt convocate alegerile. De asemenea, Islanda folosește numărul de alegători pentru a stabili limitele fiecărei circumscripții electorale și pentru a le garanta un număr de mandate de reprezentare. Și în Ungaria numărul de alegători este folosit ca și criteriu de repartizare; acesta trebuie să fie mai mult sau mai puțin egal în toate circumscripțiile (uninomiale).

Combinarea criteriilor

În Danemarca se iau în calcul numărul de locuitori și densitatea populației. Groenlanda este însă reprezentată în Folketing de maximum doi membri, limită care urmărește să prevină denaturarea oricărui rezultat ținând cont de dimensiunea acestui imens teritoriu. Constituția norvegiană combină criteriul populației cu cel al suprafeței. Fiecare circumscripție are cel puțin un loc/mandat. Numărul total de mandate se determină prin calcularea raportului dintre numărul de locuitori și suprafața fiecărei circumscripții, comparativ cu întreaga țară. Fiecare locuitor contează pentru un punct și

fiecare kilometru pătrat contează pentru 1,8 puncte. Acest calcul este revizuit la fiecare opt ani.

Distribuția locurilor/mandatelor

Majoritatea țărilor cu circumscripții proporționale prevăd un sistem de realocare a locurilor. Austria stabilește numărul de locuri per circumscripție după fiecare recensământ. În Belgia, numărul de locuitori din fiecare circumscripție electorală este revizuit la fiecare zece ani prin intermediul unui recensământ sau prin alte mijloace definite de lege (rezultatele se publică în șase luni de la realizare). În termen de trei luni, trebuie să aloce fiecărei circumscripții un număr de locuri proporțional cu populația acestora. Spania intenționează să efectueze o nouă distribuție în lumina evoluțiilor demografice după fiecare recensământ. Sisteme de realocare a locurilor sunt în vigoare și în Letonia, Norvegia și Suedia, printre altele.

După cum s-a menționat, mai multe țări își modelează circumscripțiile electorale pe entități subnaționale sau divizii administrative, o măsură care, mai ales dacă este consacrată de Constituție, oferă o garanție puternică împotriva decupajului arbitrar de circumscripții (*gerrymandering*). Codul de bună conduită în materie electorală încurajează, așadar, redistribuirea mandatelor / reconfigurarea circumscripțiilor cel puțin o dată la zece ani și de preferință în afara perioadelor electorale și recomandă, dacă este posibil, suprapunerea circumscripțiilor cu entitățile administrative, ținând cont, acolo unde este cazul, de criteriile geografice sau chiar istorice.

Re-decupajul / reconfigurarea este singura modalitate de reatribuire a locurilor în circumscripțiilor uninominale. În Regatul Unit, Parlamentul redesenează granițele circumscripțiilor în fiecare regiune a țării pe baza rapoartelor comisiilor de delimitare pentru Anglia, Scoția, Țara Galilor și Irlanda de Nord. În Franța, granițele circumscripțiilor sunt revizuite pe baza schimbărilor demografice, după un recensământ general al populației, în urma ultimei delimitări. În Ungaria, parlamentul poate schimba limitele circumscripției, dar nu în perioada dintre prima zi a anului care precede alegerile parlamentare generale și ziua alegerilor, cu excepția alegerilor desfășurate în urma dizolvării voluntare sau obligatorii a parlamentului.

Autorități competente și mijloace procedurale

Dacă legea prevede o metodă matematică clară de repartizare a locurilor între circumscripții și revizuirea periodică a acestora, autoritatea oficială de decizie nu va avea putere discreționară și riscul manipulării politice va fi limitat. În Letonia, Comisia Electorală Centrală/CEC redistribuie locurile cu patru luni înainte de ziua alegerilor, pe baza datelor din registrul populației. CEC din Portugalia efectuează o nouă distribuție înainte de fiecare alegere. În Islanda și Letonia această sarcină este încredințată unei administrații electorale independente. În Austria, ministrul federal de interne este factorul responsabil. Și în Norvegia, ministerul de interne are această responsabilitate. În Danemarca, ministrul Afacerilor Economice și Internelor este responsabil de repartizarea locurilor.

Pe de altă parte, intervenția unei autorități de delimitare (independente și imparțiale) este esențială pentru a evita manipularea politică, chiar dacă legiuitorului sau unei administrații electorale nu i se interzice luarea deciziei finale. În acest caz, însă, legiuitorul sau administrația electorală ar trebui să țină cont de opinia unei comisii formată dintr-o majoritate de membri independenți. Legislația și practica națională pot fi revizuite în acest context.

Multe țări conferă unei comisii/autorități electorale autoritatea de a "redecupa" circumscripțiile. În alte țări, autoritățile politice și în special parlamentul îndeplinesc un rol important în această chestiune. În Republica Cehă este necesară adoptarea unei legi pentru redesenarea / reconfigurarea circumscripțiilor electorale la alegerile pentru Senat, deoarece limitele acestora sunt stabilite prin lege. Ambele Camere ale parlamentului trebuie să aprobe amendamentul. Oficiul ceh de statistică raportează de obicei Ministerului de Interne numărul de locuitori per circumscripție. Acesta pregătește o modificare a legii alegerilor legislative, consultă regiunile și propune modificarea parlamentului. Suedia a adoptat, de asemenea, un sistem în care parlamentul trebuie să aprobe reconfigurarea circumscripțiilor.

În Bulgaria, Președintele Republicii este investit cu puterea de a retrasa circumscripțiile electorale, iar Comisia Electorală Centrală distribuie apoi locurile.

Alte țări aleg să creeze o comisie independentă responsabilă exclusiv de definirea limitelor circumscripției. Astfel, articolul 25 din Constituția Franței impune înființarea unei comisii independente care să facă acest lucru. Articolul 3 din Legea electorală federală germană precizează, de asemenea, că o comisie de delimitare a circumscripției este responsabilă pentru schimbările în acest domeniu. Există o comisie de circumscripție care raportează evoluțiile demografice și face propuneri de modificare a circumscripțiilor. În Regatul Unit, diferitele comisii de delimitare sunt responsabile pentru raportarea periodică către Parlament cu privire la modificările necesare ale limitelor circumscripțiilor, iar Parlamentul analizează toate cele patru rapoarte împreună.

ASPECTE COMPARATIVE

AUSTRIA

Austria este împărțită în nouă circumscripții care dau fiecare un număr de membri parlamentului (între 7 și 37 de locuri, corespunzătoare provinciilor țării (Länder).

Legea stabilește că:

Art.26

2. Teritoriul federal va fi împărțit în circumscripții separate, ale căror granițe nu se pot suprapune cu granițele landurilor; aceste circumscripții vor fi subdivizate în circumscripții regionale separate. Numărul de deputați se va împărți între alegătorii calificați ai circumscripțiilor (unităților electorale) proporțional cu numărul de cetățeni

care, în conformitate cu rezultatul ultimului recensământ, aveau domiciliul principal într-o anumită circumscripție, plus numărul celor care la data recensământului nu aveau domiciliul principal pe teritoriul federal, însă erau înscrși și în registrul electoral al unei localități care aparține circumscripției respective; numărul de deputați alocați unei circumscripții se va împărți în același fel între circumscripțiile regionale. Normele electorale ale Consiliului Național vor prevedea o procedură finală de repartizare pentru întreg teritoriul federal prin care, în conformitate cu principiile reprezentării proporționale, să se asigure un echilibru între locurile alocate partidelor participante la alegeri în circumscripții și repartizarea locurilor rămase nealocate. Nu se admite împărțirea electoratului în alte unități electorale.

Austria stabilește numărul de locuri pe circumscripție după fiecare recensământ.

[Legea federală consolidată: prevederi legale complete pentru regulamentele electorale ale Consiliului Național 1992, versiunea](#)

§ 5. (1) Numărul de locuri alocate fiecărei circumscripții în conformitate cu secțiunea 4 se stabilește de către ministrul federal de interne imediat după stabilirea definitivă a rezultatelor ultimului recensământ și se publică în Monitorul Federal.

(2) Repartizarea mandatelor astfel anunțată stă la baza tuturor alegerilor pentru Consiliul Național desfășurate de la data la care anunțul produce efecte și până la anunțarea repartizării locurilor pe baza următorului recensământ.

(3) Pentru ca o schimbare teritorială să intre în vigoare, numerele de mandat (alin. 1) trebuie să fie din nou anunțate. Odată cu acest anunț, ultimul anunț de atribuire a mandatelor își pierde valabilitatea.

BELGIA

Parlamentul federal este format din Camera Reprezentanților cu 150 de membri aleși în mod direct și Senatul, ai cărui 60 de membri sunt numiți din rândul parlamentelor regionale și comunitare. Cei 150 de membri ai Camerei reprezintă 11 circumscripții electorale plurinominală și sunt aleși prin intermediul unui sistem de reprezentare proporțională cu liste deschise (de partid), în care alegătorii au posibilitatea de a alege candidații preferați (individual) ai unui partid, indiferent de clasarea acestora pe o listă. Cele 11 circumscripții corespund celor 10 provincii (câte 5 de fiecare dintre regiunile flamandă și valonă) și regiunii Bruxelles-Capitală. Constituția prevede că fiecare colegiu trebuie să reprezinte o populație similară. Locurile sunt atribuite listelor care ating un prag de 5% din circumscripție, conform metodei d'Hondt a celei mai mari medii, mai întâi prin preferință, apoi în ordinea listei².

Există cinci circumscripții în Regiunea Flamandă, cinci în Regiunea Valonă și una în Bruxelles-Capitală³.

² [Federal Elections, 9 June 2024 | OSCE](#)

³ [Council of Europe - Venice Commission](#)

Cel mai recent recensământ a fost efectuat în 2021. În urma acestuia a fost emis [Decretul regal de alocare a locurilor în Camera Reprezentanților pe circumscripții](#).

Art. 63 din [Constituția Belgiei](#)

§ 1. Camera Reprezentanților are o sută cincizeci de membri.

§ 2. Fiecare circumscripție electorală are atâtea locuri câte conține populația sa înmulțit cu divizorul federal, obținut prin împărțirea populației Regatului la o sută cincizeci. Locurile rămase sunt alocate circumscripțiilor în care nu este încă reprezentată cel mai mare excedent de populație.

§ 3. Repartizarea membrilor Camerei Reprezentanților între circumscripțiile electorale este raportată la populație, prin decret Regal. Populația fiecărei circumscripții electorale se stabilește o dată la zece ani printr-un recensământ al populației sau prin orice alt mijloc definit de lege. Regele publică rezultatele în șase luni. În termen de trei luni de la această publicare, Regele stabilește numărul de locuri alocate fiecărei circumscripții electorale. Noua repartizare se aplică de la următoarele alegeri generale.

§ 4. Legea determină circumscripțiile electorale, De asemenea, stabilește condițiile necesare pentru a fi alegător și desfășurarea operațiunilor electorale. Totuși, și pentru a garanta interesele legitime ale vorbitorilor de olandeză și franceză din fosta provincie Brabant, sunt prevăzute de lege aranjamente speciale. O modificare a normelor de stabilire a acestor aranjamente speciale se poate face numai printr-o lege adoptată cu majoritatea prevăzută la articolul 4, ultimul alineat.

BULGARIA

Bulgaria își împarte cele 240 de locuri în 31 de circumscripții. Trei dintre aceste circumscripții sunt situate în Sofia și două în regiunea administrativă Plovdiv. Restul circumscripțiilor corespund regiunilor administrative.

[Codul electoral](#)

Sistemul electoral proporțional

(1) Alegerile pentru membrii Adunării Naționale se desfășoară în baza unui sistem electoral proporțional cu liste de candidați înregistrate în circumscripții electorale multi-mandat:

1. partide și coaliții;
2. comitete de inițiativă.

(2) Atunci când votează pentru o listă de candidați a unui partid sau a unei coaliții, un alegător poate marca o preferință (preferință) pentru un candidat de pe lista de candidați, exprimându-și astfel preferința (preferința) cu privire la ordinea candidaților de pe lista de candidați pentru care votează.

Art. 248. Stabilirea rezultatelor votării la alegerile pentru membrii Adunării Naționale și ai Marii Adunări Naționale, precum și repartizarea mandatelor pe liste de candidați se realizează conform metodologiei prevăzute în anexa nr. 1.

Anexa nr.1

METODOLOGIE de determinare a rezultatelor votării și de repartizare a mandatelor la alegerea reprezentanților naționali

I. Dispoziții generale

1.1. Prezenta metodologie definește procedurile de calcul în conformitate cu care se alocă, pe circumscripții, locurile pentru reprezentanții naționali la alegerile reprezentanților naționali pentru o Adunare Națională (AN) și pentru o Mare Adunare Națională (GNA).

1.2. Prezenta metodologie definește procedurile de calcul conform cărora 240 de locuri sau, respectiv, 400 de locuri pentru GNA, sunt alocate candidaților independenți și partidelor și coalițiilor în circumscripțiile plurinomiale.

1.3. Locurile pentru reprezentanții naționali vor fi atribuite definitiv de către Comisia Electorală Centrală (CEC).

II. Determinarea numărului de mandate în circumscripțiile electorale plurinomiale

2.1. Numărul de locuri în circumscripțiile electorale plurinomiale (CMP) va fi determinat pe baza unui raport uniform de reprezentare pentru întreaga țară, în funcție de mărimea populației din fiecare CMP, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică pe baza rezultatelor ultimului recensământ al populației.

2.2. Numărul de locuri într-un MMC nu poate fi mai mic de 4 sau, respectiv, 6 pentru GNA.

2.3. Metoda Hare-Niemeyer va fi utilizată pentru determinarea numărului de locuri într-un MMC.

2.4. Dimensiunea populației pentru întreaga țară, în conformitate cu datele furnizate de Institutul Național de Statistică pe baza rezultatelor ultimului recensământ al populației va fi împărțită la 240 sau, respectiv, la 400 pentru GNA, iar coeficientul rezultat va defini raportul uniform de reprezentare pentru țară.

2.5. Mărimea populației pentru fiecare MMC va fi împărțită la raportul uniform de reprezentare pentru țară.

2.6. Inițial, fiecărui MMC i se vor acorda atâtea locuri câte reprezintă partea întreagă a coeficientului de la punctul 2.5.

În Bulgaria, președintele Republicii are competența de a redesena limitele circumscripțiilor electorale, iar Comisia electorală centrală distribuie apoi locurile.

Secțiunea III

Circumscripții electorale. Numărul de locuri

Delimitarea circumscripțiilor electorale

Articolul 249.

(1) Pentru desfășurarea alegerilor, teritoriul Bulgariei este împărțit în 31 de circumscripții electorale plurinomiale, dintre care trei în regiunea administrativă a orașului Sofia și două în regiunea administrativă a orașului Plovdiv. Restul circumscripțiilor sunt co-extensive cu regiunile administrative.

(2) Numele, limitele și numerotarea circumscripțiilor sunt stabilite de președintele Republicii cu cel puțin 56 de zile înainte de ziua votării.

Stabilirea numărului de mandate

Articolul 250.

(1) *Comisia Electorală Centrală stabilește numărul de mandate pentru fiecare circumscripție electorală plurinominală în conformitate cu articolul 247 pct. 1 din prezentul regulament cel târziu cu 55 de zile înainte de ziua scrutinului, utilizând metoda celui mai mare rest.*

(2) *Numărul de locuri într-o circumscripție electorală plurinominală nu poate fi mai mic de patru.*

FRANȚA

Franța este parte semnatară la principalele instrumente internaționale privind drepturile omului relevante pentru organizarea de alegeri democratice⁴. Alegerile parlamentare sunt guvernate în primul rând de [Constituția din 1958](#) și de [Codul electoral din 1956](#).

Cei 577 de membri ai Adunării Naționale sunt aleși pentru un mandat de cinci ani prin scrutin majoritar în circumscripții uninominale. Pentru a fi ales în primul tur, un candidat trebuie să obțină majoritatea absolută a voturilor exprimate de cel puțin un sfert dintre alegătorii înscriși în circumscripție. Dacă niciun candidat nu câștigă, se organizează un tur de scrutin între candidații care au primit un număr de voturi egal cu cel puțin 12,5% din numărul alegătorilor înscriși. În cazul în care un singur candidat îndeplinește această condiție, candidatul cu cel mai mare număr de voturi trece la tur. Este ales candidatul care a primit cele mai multe voturi în al doilea tur.

Delimitarea circumscripțiilor a fost efectuată ultima dată între 2009 și 2010 de către Ministerul de Interne, iar limitele circumscripțiilor sunt stabilite în Codul electoral. Nu există o cerință legală pentru revizuirea periodică a granițelor pentru a ține cont de schimbările populației, dar Constituția cere înființarea unei comisii independente care să ofere o opinie publică cu privire la orice inițiative legate de delimitarea circumscripțiilor.

Circumscripțiile electorale în care se aleg deputații sunt delimitate de codul electoral în cadrul fiecărui departament, în funcție de mărimea populației⁵. [Legea nr. 2009-39 din 13 ianuarie 2009](#) a permis Guvernului să procedeze, pe cale de ordin, la redecuparea circumscripțiilor, modificarea anterioară datând din 1986. Această redecupare electorală trebuia să respecte un anumit număr de norme de jurisprudență revocate în Consiliul Constituțional: astfel, delimitarea circumscripțiilor trebuia să se bazeze pe date esențial demografice; limitele populației dintre circumscripții ar putea fi admise, dacă ar fi limitate și justificate de imperativele de interes general. În niciun caz populația unui raion nu poate fi mai mare cu peste 20% raportat la populația medie a raioanelor

⁴ <https://www.osce.org/files/f/documents/8/2/571822.pdf>

⁵ <https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/synthese/deputes-groupes-parlementaires/l-election-des-deputes>

departamentului. În plus, cu excepția motivelor de ordin geografic sau demografic, circumscripțiile trebuie să fie constituite / delimitate pe un teritoriu continuu.

În proiectul său de planificare, Guvernul a efectuat un *re-decupaj* electoral prin aplicarea metodei tranșei (sau metoda Adams – metodă de repartizare pe baza celor mai mari medii) la cele mai recente date demografice: se reține un divizor (la 125.000 de locuitori) și i se atribuie o poziție pentru fiecare fracțiune de divizor.

În conformitate cu Legea constituțională din 23 iulie 2008 și Legea organică nr. 2009-38 din 13 ianuarie 2009, în temeiul articolului 25 din Constituție, Guvernul trebuia să înainteze ulterior acest proiect de reddecupare electorală către o comisie independentă (pentru consultanță). Acest aviz a privit circumscripțiile continentale (pentru alegerea deputaților); departamentele și colectivitățile de peste mări sunt reglementate de articolul 74 din Constituție.

Pentru circumscripțiile care aleg deputații ce reprezintă francezii din străinătate (reprezenți la Adunarea Națională cu aplicarea Legii constituționale din 23 iulie 2008) Consiliul Constituțional a admis că nu este necesar să se impună un decalaj demografic de maxim - între circumscripția cea mai populată și circumscripția cea mai puțin populată. Reglementarea propunea să fie înființate unsprezece districte: șase pentru Europa, două pentru America și încă trei pentru țările din Africa și Asia.

Prin Legea nr. 2010-165 din 23 februarie 2010, Parlamentul a ratificat Ordonanța nr. 2009-935 din 29 iulie 2009, care prevede o nouă repartizare a mandatelor de deputați în departamentele metropolelor de peste mări și colectivitățile departamentelor de peste mări (cu anexarea la Tabelul specific de reprezentare a Noii Caledonii / Art. nr. 125 din Codul electoral.

[Articolul L.125 din Codul electoral](#)

Circumscripțiile electorale sunt determinate în conformitate cu Tabelul nr. 1 pentru departamente, nr. 1 bis pentru Noua Caledonie și colectivitățile de peste mări reglementate de articolul 74 din Constituție și nr. 1 ter pentru francezii stabiliți în afara Franței anexat la prezentul Cod.

GERMANIA

Alegerile parlamentare sunt reglementate în principal de: [Legea fundamentală](#) din 1949, [Legea electorală federală din 1956](#) (FEA, ultima modificare în 2023), [Regulamentul electoral federal din 2002](#) (FER) și Legea din 1951 privind controlul alegerilor (modificată ultima dată în 2020), precum și de către Curtea Constituțională (FCC). Aceleași reglementări și proceduri, deși cu termene scurte, se aplică în cazul alegerilor anticipate. Germania este parte la principalele instrumente internaționale și regionale legate de organizarea de alegeri democratice⁶.

Cadrul legal a fost modificat ultima dată în 2023 pentru a reduce numărul de locuri în Bundestag și pentru a introduce modificări în sistemul electoral.

⁶ <https://www.osce.org/files/f/documents/9/d/584532.pdf>

Membrii Bundestagului sunt aleși printr-un sistem mixt proporțional și majoritar pentru un mandat de patru ani. Fiecare alegător are dreptul de a exprima două voturi, deoarece candidații sunt aleși în 299 de circumscripții electorale cu un singur loc în conformitate cu un sistem de tip „primul trecut” și prin liste închise de partide în 16 circumscripții ale landurilor cu mai multe locuri. Partidele care depășesc pragul de 5% din voturile la nivel național sau câștigă locuri în cel puțin trei circumscripții cu un singur loc sunt eligibile să participe la alocarea mandatelor/locurilor parlamentare. Partidele care reprezintă minoritățile naționale recunoscute (danezii, frizonii, șvabii și romii / sintii) sunt scutite de cerința pragului de 5%.

Reforma din 2023 a sistemului electoral a redus numărul de mandate în Bundestag de la 736 la 630 de mandate, prin desființarea mandatelor de „selecție” și „de echilibru”. În urma amendamentelor, candidații care obțin majoritatea voturilor într-o circumscripție (primele voturi) au dreptul la un loc numai dacă atribuirea unui astfel de loc este susținută de numărul de voturi de listă de partid (al doilea rând de voturi) pe care partidul lor politic le-a primit (în total). Dacă un partid câștigă mai multe circumscripții decât merită conform votului național, unii dintre acești candidați aleși direct nu vor primi un loc în parlament.

Amendamentele au eliminat inițial „clauza mandatului de bază” (Grundmandatsklausel), care permitea unui partid politic să obțină locuri în cazul în care candidații săi obțineau majoritatea *primelor voturi* în cel puțin trei circumscripții, indiferent de atingerea pragului de 5%. Acest aspect al reformei a fost contestat de stânga și de CSU, de Landul Bavaria și de mai multe persoane la Curtea Constituțională Federală. La 30 iulie 2024, Curtea Constituțională a decis că toate modificările, cu excepția pragului electoral de 5%, sunt compatibile cu Legea fundamentală și a declarat că această prevedere va continua să se aplice.

De asemenea, amendamentele au redus posibila abatere maximă a numărului de alegători din circumscripții de la 25% la 15%. Cu toate acestea, aceste modificări vor intra în vigoare abia de la 1 ianuarie 2026 și nu sunt aplicabile pentru alegerile din 2025. De la ultimele alegeri federale, au fost redeseinate granițele a 16 circumscripții.

Legiuitorul definește circumscripțiile electorale pe baza recomandărilor unei comisii independente.

[Legea federală privind alegerile](#) prevede că, la începutul fiecărei legislaturi, președintele Federației numește o comisie permanentă pentru circumscripțiile electorale, alcătuită din președintele Oficiului Federal de Statistică, un judecător al Curții Administrative Federale și alți cinci membri, care sunt în general înalți funcționari publici. Această comisie are sarcina de a elabora un raport privind evoluția demografică și de a prezenta modificările circumscripțiilor electorale pe care le consideră necesare. Propunerile comisiei nu se bazează exclusiv pe considerente demografice. Comisia trebuie să prezinte raportul său ministrului de interne în termen de cincisprezece luni de la începerea legislaturii. Dacă ministrul de interne solicită acest lucru, comisia va întocmi un raport suplimentar. Ministrul de interne trebuie să transmită aceste documente Bundestagului.

Legea federală privind alegerile enumeră regulile care trebuie respectate la stabilirea limitelor circumscripțiilor lor electorale. Între reguli, enumerăm:

- limitele landurilor trebuie să fie respectate;
- numărul circumscripțiilor din fiecare land trebuie să fie, pe cât posibil, proporțional cu populația de naționalitate germană din landul respectiv;
- pe cât posibil, diferența dintre populația unei circumscripții și populația medie a tuturor circumscripțiilor nu trebuie să depășească 15%, iar dacă depășește 25% trebuie făcută o nouă împărțire;
- fiecare circumscripție trebuie să corespundă unui teritoriu continuu;
- limitele teritoriale ale comunelor și ale arondismentelor trebuie să fie respectate, pe cât posibil.

Harta electorală este revizuită o dată la fiecare legislatură, adică, în principiu, o dată la patru ani - dar nu este neapărat modificată. Parlamentul nu este obligat să dea curs recomandărilor comisiei, cu excepția cazului în care diferența dintre populația unei circumscripții și populația medie a tuturor circumscripțiilor depășește limita admisibilă, stabilită în prezent la 25%.

Înainte de alegerile din 2002, Legea din 13 februarie 1998 a efectuat o redesenare majoră a circumscripțiilor electorale, care a afectat toate landurile. Cu toate acestea, Parlamentul s-a limitat în general la a opera modificări minore. În urma alegerilor parlamentare din 2005, comisia și-a prezentat raportul, la sfârșitul lunii noiembrie 2006. Ministerul de Interne a solicitat apoi un raport suplimentar. Recomandările comisiei au fost incluse într-un proiect de lege propus de grupurile politice care susțineau coaliția guvernamentală. Respectiva propunere a fost adoptată la începutul anului 2008, iar legea rezultată - a optsprezecea lege de modificare a Legii electorale federale - a modificat aproximativ treizeci de circumscripții electorale: landurile Saxonia Inferioară și Baden-Württemberg au câștigat fiecare câte o circumscripție, în timp ce Saxonia și Saxonia-Anhalt au pierdut câte una.

În conformitate cu articolul 51 din Legea fundamentală, Bundesrat-ul este alcătuit din membri ai guvernelor landurilor.

Legea fundamentală precizează că fiecare land are un număr de voturi în Bundesrat proporțional cu numărul populației sale:

- landurile cu mai mult de șapte milioane de locuitori au șase voturi
- cele cu între șase și șapte milioane de locuitori au cinci voturi;
- cele cu două până la șase milioane de locuitori au patru voturi;
- cele cu mai puțin de două milioane de locuitori au trei voturi, indiferent de populația lor.

Legea fundamentală adaugă că fiecare land poate numi atâția membri câte voturi are, dar că voturile unui land trebuie să fie exprimate în bloc.

GRECIA

[Constituția Greciei](#) din 1975 și Legea din 2007 privind alegerea membrilor Parlamentului (Codul electoral) constituie temeiul juridic pentru alegerile parlamentare.

Art. 54

1. Sistemul electoral și circumscripțiile sunt prevăzute printr-o lege care va fi aplicabilă începând de la alegerile de după cele imediat următoare, cu excepția cazului în care o dispoziție explicită, adoptată cu o majoritate de două treimi din numărul total al membrilor Parlamentului, prevede aplicarea imediată a acesteia începând de la alegerile imediat următoare.

2. Numărul de membri ai Parlamentului aleși în fiecare circumscripție este prevăzut prin decret prezidențial în baza populației legale din acea circumscripție, formată, conform celui mai recent recensământ, din persoanele înregistrate în registrele municipale relevante, în condițiile prevăzute de lege. Rezultatele recensământului se consideră a fi fost publicate în baza datelor serviciului competent, după o perioadă de un an de la ultima zi în care a fost desfășurat recensământul.

3. O parte din Parlament, care va cuprinde cel mult o douăzecime din numărul total de membri ai acestuia, poate fi aleasă pe întreg teritoriul țării în general, proporțional cu puterea electorală a fiecărui partid pe întreg teritoriul țării, în condițiile prevăzute de lege.

La ultimele alegeri (mai 2023) au fost aleși 300 de membri ai parlamentului printr-un sistem proporțional cu liste de partid mixte, deschise și închise⁷. În total, 285 de deputați au fost aleși în 59 de circumscripții plurinomiale prin liste deschise de partid. Cele 15 locuri rămase au fost distribuite prin liste de partid închise într-o circumscripție națională, pe baza proporției de voturi totale obținute de fiecare partid. Numărul de locuri din fiecare circumscripție este determinat de numărul de rezidenți legali conform ultimului recensământ. Pentru aceste alegeri, au existat 11 circumscripții cu o abatere de peste 15%, contrar bunelor practici internaționale. Nu există nicio dispoziție legală care să reglementeze abaterea maximă posibilă a numărului de alegători în fiecare circumscripție.⁸

Locurile au fost alocate proporțional partidelor politice, coalițiilor sau candidaților independenți care au obținut cel puțin trei procente din voturi.

ITALIA

Pe 20 și 21 septembrie 2020 a avut loc, în Italia, un referendum constituțional privind reducerea numărului de parlamentari. Referendumul, care a vizat modificări la articolele 56, 57 și 59 din Constituția Italiei, a avut ca scop reducerea numărului de membri ai Camerei Inferioare de la 630 la 400 și a celor din Senat de la 315 la 200. Motivul acestei reduceri, potrivit susținătorilor reformei, a fost reducerea volumului cheltuielilor publice și creșterea performanței procesului de luare a deciziilor. Criticii reformei, în principal partidele minore, susțineau că aceste câștiguri nu vor compensa

⁷ [Collection of electoral data on Greece - Electoral assistance](#)

⁸ [558300.pdf](#)

pierderea de reprezentare politică și, în schimb, ar slăbi parlamentul și democrația. Referendumul a fost aprobat cu 69,96%⁹ voturi.

Articolul 56 din [Constituția Italiei](#)

Camera Deputaților este aleasă prin sufragiu universal și direct.

Numărul deputaților este de patru sute, dintre care opt sunt aleși în circumscripția de peste mări.

Sunt eligibili pentru a fi aleși deputați toți alegătorii care au împlinit vârsta de douăzeci și cinci de ani în ziua alegerilor.

Repartizarea mandatelor între circumscripții, fără a aduce atingere numărului de mandate alocate circumscripției de peste mări, se efectuează prin împărțirea numărului de locuitori ai Republicii, rezultat în urma ultimului recensământ general al populației, la trei sute nouăzeci și doi și prin repartizarea mandatelor proporțional cu populația fiecărei circumscripții, pe baza coeficienților întregi și a resturilor celor mai mari.

Legea Constituțională din 19 octombrie 2020, nr. 1 „Modificări la articolele 56, 57 și 59 din Constituție cu privire la modificarea numărului parlamentar” s-a publicat în Monitorul Oficial nr. 261 din 21 octombrie 2020¹⁰.

Legea constituțională prevedea reducerea numărului de parlamentari, de la 630 la 400 de deputați și de la 315 la 200 de senatori. Propunerea de Legea Constituțională A.C. 1585-B a fost aprobată definitiv de Camera Deputaților la 8 octombrie 2019, în a doua deliberare.

Obiectivul a fost dublu: pe de o parte, promovarea unei îmbunătățiri a procesului decizional al Camerelor pentru a le face mai capabile să răspundă la cerințele cetățenilor și, pe de altă parte, reducerea cheltuielilor (fiind prezumată o economie de aproximativ 500 de milioane de euro per legislatură).

Reforma va permite Italiei să se alinieze cu restul Europei în ceea ce privește numărul de mandate; Italia era țara cu cel mai mare număr de parlamentari aleși direct de popor (945), după Germania (circa 700), Marea Britanie (650) și Franța (în jur de 600).

Revizuirea sistemului parlamentar și-a propus a aduce o adecvare a sistemului electoral, fără a modificări esențiale în structura procesului democratic de votare (în sensul modului de votare, reprezentativității etc.).

Referendumul constituțional din 2020 din Italia a avut ca scop aprobarea sau respingerea secțiunii privind revizuirea constituțională intitulată „Amendamente la articolele 56, 57 și 59 din Constituție cu privire la modificarea numărului de parlamentari” și este al patrulea referendum constituțional din istoria Republicii Italiene¹¹.

La intrarea în vigoare a Constituției Italiei în 1948, articolele 56 și 57 nu au identificat un număr (preexistent) de parlamentari care trebuie să fie aleși. De fapt, pentru fiecare 80.000 de locuitori sau pentru fiecare regiune cu peste 40.000 de locuitori era prevăzută alegerea unui deputat; pentru fiecare regiune era repartizat câte un loc de senator la fiecare 200.000 de locuitori (cu minim șase senatori pentru fiecare regiune și maximum un senator pentru Valea Aosta). De fapt, în prima legislatură (1948-1953) au

⁹ <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0176268022001203>

¹⁰ <https://www.riformeistituzionali.gov.it/it/la-riduzione-del-numero-dei-parlamentari/>

¹¹ <https://documenti.camera.it/leg18/dossier/Testi/AC0167g.htm>

fost 574 de deputați și 237 de senatori (la care s-au adăugat cei 107 senatori ca urmare a dispoziției a treia tranzitorii); în a doua legislatură (1953-1958) erau 590 de deputați și 237 de senatori; în a treia legislatură (1958-1963) au fost 596 de deputați și 246 de senatori ș.a.m.d.

În 1963, la sfârșitul celei de-a treia legislaturi și în timpul guvernului Amatore Fanfani IV (acesta a avut 5 mandate de premier) legea constituțională nr. 2/1963 prin care s-a modificat articolele 56, 57 și 60 din Constituție, a redus numărul deputaților la 630 și cel al senatorilor la 315, înlocuind durata Camerei superioare - 5 ani (inițial Senatul avea mandat de 6 ani). Scopul reformei a fost de a asigura un echilibru funcțional mai bun al sistemului bicameral. Câțiva ani mai târziu, în contextul alegerii directe a membrilor Parlamentului European (1979) s-a observat că numărul reprezentanților politici aleși crește considerabil; din acest motiv, s-a inițiat reducerea locurilor de parlamentari, inițiativa fiind dezbătută și avizată în cadrul Comisiei parlamentare pentru reformă constituțională.

Legislația actuală pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului Republicii este definită de textele consolidate în materie electorală cuprinse în Decretul prezidențial n. 361 din 1957 (Camera) și în decretul legislativ nr. 533 din 1993 (Senat), modificată de mai multe ori.

Legea nr. 165 din 2017 a modificat sistemul electoral al Camerei Deputaților și Senatului Republicii prin conturarea unui sistem electoral „mixt”, care îmbină o componentă majoritară uninominală cu una proporțională plurinominală.

Ulterior, Legea nr. 51 din 2019 a introdus unele modificări pentru a face aplicabile regulile electorale indiferent de numărul de parlamentari.

Legea constituțională nr. 1 din 2020 (care a redus numărul parlamentarilor la 400 de deputați și 200 de senatori) și Decretul legislativ nr. 177 din 2020, de implementare a delegării (cuprinse în legea nr. 51 din 2019) au redesenat circumscripțiile electorale.

Fără a aduce atingere caracterului specific al regulilor pentru locurile din circumscripția din străinătate, repartizarea a 3/8 din locuri (147 în Cameră și 74 în Senat inclusiv locurile din Valea Aosta și Trentino Alto-Adige) se realizează, prin metoda majoritară, în circumscripțiile uninominale.

Alocarea celor 5/8 locuri rămase (245 locuri în Cameră și 122 locuri în Senat) se face prin metoda proporțională, în circumscripții plurinominale, pe listele și coalițiile de listă care au depășit pragurile prevăzute de lege.

Fiecare alegător are de exprimat un singur vot pe un singur buletin de vot, purtând numele candidatului din circumscripția uninominală, simbolul fiecărei liste sau, în cazul listelor legate în coaliție, simbolurile acestor liste, alături de numele candidaților din circumscripția multi-nominală (de la doi la patru).

Candidații de pe lista circumscripției electorale plurinomiale sunt proclamați aleși, pentru partea proporțională, conform ordinii de pe listă, în limita locurilor la care este îndreptățită lista (de candidați). Este declarat ales candidatul cu cele mai multe voturi din fiecare circumscripție uninominală.

Este vorba de o configurație „mixtă” a sistemului electoral, asemănătoare cu cea prevăzută de sistemul în vigoare între 1993 și 2005, cu diferențe.

Odată cu „legea Mattarella” (sau legea Minotaur - numită așa pentru că a combinat două părți diferite, sistemul majoritar și cel proporțional) a prevalat componenta majoritară uninominală (chiar și cu așa-numitul „scorporo” de atunci, total pentru Senat, parțial pentru Camera Deputaților) prin care s-au atribuit 75 la sută din mandate.

Cu legea nr. 165 din 2017, dimpotrivă, s-a impus o prevalență a componentei proporționale plurinomiale, în timp ce partea majoritară uninominală în ansamblu se aplică pentru atribuirea a 36,8 din mandate.

Mai mult, pentru candidații de la Cameră, prin legea din 1993, fiecare alegător primea două buletine de vot, unul pentru partea majoritară și unul pentru partea proporțională, în timp ce în legea actuală alegătorul are un singur buletin de vot și votul este valabil atât în favoarea listei, cât și în scopul alegerii candidatului în circumscripția uninominală.

Împărțirea teritoriului național conform legislației în vigoare

Teritoriul național italian este împărțit în circumscripții electorale, circumscripții plurinomiale și circumscripții uninominale.

Pentru Senat sunt 20 de circumscripții, care coincid fără excepție cu teritoriul regiunilor. Pentru Camera Deputaților sunt 28 de circumscripții, inclusiv Valea Aostei, conform Decretului prezidențial nr. 361 din 1957. Majoritatea limitelor circumscripțiilor coincid cu teritoriul regiunilor.

Cu toate acestea, pentru unele regiuni mai populate, există mai multe circumscripții: 4 pentru Lombardia; 2 pentru Piemont, pentru Veneto, pentru Lazio, pentru Campania, pentru Sicilia.

Delimitările se obțin prin agregarea circumscripțiilor uninominale care fuseseră definite, pentru Senat, în aplicarea „Legii Mattarella” (232 de circumscripții determinate prin decretul legislativ nr. 535 din 1993, adoptat în implementarea delegării cuprinse în art. 7 din legea nr. 276 din 1993).

Fiecare circumscripție este, la rândul său, împărțită în circumscripții uninominale și circumscripții plurinomiale.

Pentru Senat, sunt prevăzute - împărțite în cele douăzeci de circumscripții senatoriale proporțional cu populația fiecăreia, pe baza ultimului recensământ general - un număr de circumscripții uninominale egal cu 3/8 din totalul mandatelor care urmează a fi alese, rotunjite în jos la următorul număr întreg.

În urma reformei constituționale din 2020, pentru Senat - în fața unei reduceri la 200 de senatori electivi dintre care 196 aleși pe teritoriul național - numărul circumscripțiilor uninominale a scăzut de la 116 (din 309) la 74 (din 196).

Camera Deputaților dispune și de un număr de circumscripții uninominale egal cu 3/8 din totalul mandatelor care urmează a fi alese pe teritoriul național, rotunjite în jos la cel mai apropiat număr întreg - împărțite în cele douăzeci și opt de circumscripții proporțional cu populația fiecăreia, pe baza ultimului recensământ general.

În urma reformei constituționale din 2020, pentru Cameră - în fața unei reduceri la 400 de deputați dintre care 392 aleși pe teritoriul național - numărul circumscripțiilor uninominale a scăzut de la 232 (din 618 număr total) la 147 (din 392 număr total).

Pentru repartizarea a 5/8 din locurile care urmează să fie atribuite pe teritoriul național, cu metoda proporțională, fiecare circumscripție electorală - atât în Senat, cât și în Camera Deputaților - se împarte conform legii în circumscripții plurinomiale constituite prin agregarea teritoriului circumscripțiilor uninominale învecinat astfel încât fiecare dintre ele să nu aibă un număr mai mic de trei (pentru Cameră) și nu mai mult de opt.

Numărul circumscripțiilor uninominale este stabilit prin lege (vezi mai sus). Numărul circumscripțiilor plurinomiale se stabilește în schimb prin decretul legislativ de punere în aplicare a delegării, în urma cumulării uneia sau mai multor circumscripții uninominale.

Stabilirea cu precizie a limitelor circumscripțiilor – atât uninominale cât și plurinomiale – a făcut obiectul delegării legislative; în special legea nr. 51 din 2019 a reamintit principiile și liniile directoare definite de articolul 3 din Legea nr. 165 din 2017.

Alte principii și criterii valabile atât pentru Senat, cât și pentru Cameră sunt în special:

- populația fiecărei circumscripții electorale (fie ea uninominală sau proporțională) poate diferi de populația medie a circumscripțiilor corespunzătoare (uninomiale sau proporționale) per circumscripție cu cel mult 20 la sută, mai mult sau mai puțin;
- este „garantată” coerența bazinului teritorial al fiecărei circumscripții; precum și omogenitatea acestuia din perspectivă economico-socială și istoric-cultural, precum și continuitatea teritoriului (cu excepția cazului în care teritoriul cuprinde porțiuni insulare);
- circumscripțiile electorale nu pot, de regulă, să împartă teritoriul municipal, decât în cazul municipiilor care, prin mărimea lor demografică, cuprind mai multe circumscripții în cadrul lor;
- în circumscripția Friuli-Venezia Giulia (coincident cu teritoriul întregii regiuni atât pentru Cameră, cât și pentru Senat), una dintre circumscripțiile uninominale este constituită în așa fel încât să faciliteze accesul la reprezentare pentru candidații care reprezintă minoritatea lingvistică slovenă.

Pentru alegerea Camerei Deputaților au fost definite 146 de circumscripții uninominale, la care se adaugă o circumscripție din Valea Aostei și 49 de circumscripții plurinomiale. Pentru alegerile pentru Senatul Republicii sunt definite 73 de circumscripții uninominale, la care se adaugă o circumscripție din Valea Aostei și 26 de circumscripții plurinomiale.

Determinarea circumscripțiilor – uninominale și plurinomiale – conform principiilor și orientărilor descrise mai sus, a făcut obiectul - după cum s-a menționat - delegării legislative care a fost exercitată prin [Decretul legislativ nr. 177 din 2020](#).

LITUANIA

Articolul 16 din [Codul electoral](#)

1. O circumscripție electorală este compusă din secții de votare cu granițe comune.

2. Alegerile pentru Seim se organizează și se desfășoară în următoarele unități teritoriale:

1) în circumscripția plurinominală care coincide cu teritoriul Republicii Lituania;

2) în 71 de circumscripții uninominale stabilite de Comisia Electorală Centrală pe baza numărului de alegători din circumscripție, a împărțirii teritoriale a Republicii Lituania în circumscripții uninominale aplicabile în timpul alegerilor anterioare pentru Seimas și a diviziunii administrative. Numărul de alegători din circumscripția uninominală trebuie să se situeze între 0,9 și 1,1 din numărul mediu de alegători pe circumscripție uninominală.

6. Comisia Electorală Centrală stabilește și publică pe site-ul său, cu cel puțin 210 zile înainte de ziua votării, lista secțiilor de votare care constituie circumscripțiile electorale, numărul de alegători din fiecare circumscripție, adresele sediilor comisiilor electorale de circumscripție și coordonatele geografice ale spațiilor care găzduiesc secțiile de votare.

POLONIA

Puterea legislativă este deținută de parlament, compus din Camera Inferioară (Seim) și Camera Superioară (Senat) alese pentru un mandat de patru ani. Membrii Senatului sunt aleși prin sistem uninominal în 100 de circumscripții electorale. Toți cei 460 de membri ai Seim-ului sunt aleși prin sistem proporțional pe liste (deschise) în 41 de circumscripții electorale plurinominale. Cu excepția listelor înregistrate de minoritățile naționale, numai partidele care obțin cel puțin cinci procente din voturile valabile la nivel național (și 8% pentru coaliții) participă la distribuirea mandatelor pentru Seim. Circumscripțiile electorale sunt create în limitele voievodatelor. Mandatele Seimului sunt alocate proporțional circumscripțiilor în funcție de numărul populației.

Deși există obligația legală de a revizui delimitarea granițelor circumscripțiilor pentru a ține seama de schimbările de populație, din anul 2011 nu a fost efectuată nicio modificare a granițelor circumscripțiilor pentru Seim și Senat.

În octombrie 2022, au fost propuse ajustări ale distribuției locurilor din Seim care afectează 21 de circumscripții (și o ușoară redistribuire a locurilor din Senat între trei voivodate, însă acestea nu au fost luate în considerare). Nu există limite legale privind abaterile maxime de la numărul mediu de locuitori per loc în Seim, iar legea permite abateri considerabile în ceea ce privește dimensiunea circumscripțiilor senatoriale. Prin lege, toate voturile din afara țării pentru ambele camere sunt adăugate la o circumscripție Seim și o circumscripție Senat din Varșovia, ceea ce denaturează și mai mult egalitatea voturilor.

Aceste voturi suplimentare, bazate pe alegătorii înregistrați, au redus ponderea votului în aceste circumscripții cu 31 % în alegerile pentru Seim și cu 66 % în alegerile pentru Senat, contrar standardelor internaționale și bunelor practici¹².

Articolul 201.

§ 1. În vederea desfășurării alegerilor pentru Seim, se stabilesc circumscripții electorale multi-mandate, denumite în continuare „circumscripții electorale”.

§ 2. Într-o circumscripție electorală se aleg cel puțin 7 deputați.

§ 3. O circumscripție electorală acoperă suprafața unei provincii sau a unei părți a acesteia. Limitele unei circumscripții electorale nu pot încălca limitele județelor și orașelor cu drepturi județene care o compun.

Articolul 202.

§ 1. Stabilirea numărului de deputați aleși în fiecare circumscripție electorală și împărțirea provinciilor în circumscripții electorale se face în conformitate cu norma uniformă de reprezentare, calculată prin împărțirea numărului de locuitori ai țării la numărul total de deputați aleși în circumscripțiile electorale, ținând seama de dispozițiile articolului 201 și de următoarele reguli

(1) fracțiunile din numărul de mandate de deputați aleși în circumscripții egale sau mai mari de 1/2 care rezultă din aplicarea normei uniforme de reprezentare se rotunjesc la un număr întreg;

(2) în cazul în care, ca urmare a procedurii menționate la punctul 1, numărul deputaților aleși în circumscripții depășește numărul rezultat din aplicarea articolului 193, locurile excedentare se scad din circumscripțiile în care norma de reprezentare calculată pentru circumscripție este cea mai mică. În cazul în care numărul deputaților este mai mic decât cel care rezultă din dispozițiile articolului 193, se alocă locuri suplimentare acelor circumscripții în care norma de reprezentare calculată pentru circumscripție este cea mai mare.

§ (2) Împărțirea în circumscripții electorale, numărul și limitele acestora și numărul de deputați aleși în fiecare circumscripție, precum și sediile comisiilor electorale de circumscripție sunt specificate în anexa nr. 1 la cod.

§ 3. Informațiile privind circumscripția electorală sunt anunțate alegătorilor dintr-o anumită circumscripție electorală sub forma unei proclamații a Comisiei Electorale de Stat cel târziu în a 52-a zi înainte de ziua alegerilor. Tipărirea și afișarea anunțurilor sunt asigurate de Biroul Electoral Național.

§ 4 Informațiile privind numărul și limitele circumscripțiilor electorale sunt introduse în Registrul central al alegătorilor de către directorul delegației Biroului Electoral Național competente pentru sediul comisiei electorale de circumscripție.

Articolul 193.

§ 1. 460 de deputați sunt aleși în Seim de pe listele de candidați la funcția de deputat în circumscripțiile electorale multi-mandat.

§ 2. Nu este posibil să se candideze simultan pentru Seim și pentru Senat.

¹² <https://www.osce.org/files/f/documents/2/4/555048.pdf>

PORTUGALIA

Conform [cadrului legislativ](#):

1 - Numărul total de deputați este de 230.

2 - Numărul total de deputați în circumscripțiile de pe teritoriul național este de 226, repartizați proporțional cu numărul de alegători din fiecare circumscripție, după metoda celei mai mari medii d'Hondt, în conformitate cu criteriile prevăzute la articolul 16.

3 - Fiecareia dintre circumscripțiile menționate la alineatul (4) din articolul precedent îi corespund doi deputați.

4 - Cu între 60 și 55 de zile înainte de data stabilită pentru alegeri, Comisia Electorală Națională publică în Diário da República, seria I, o hartă care indică numărul de deputați și repartizarea acestora între circumscripții.

5 - Atunci când alegerile sunt programate cu mai puțin de 60 de zile înainte de termen, Comisia Electorală Națională publică harta cu numărul și distribuția deputaților între 55 și 53 de zile înainte de ziua stabilită pentru alegeri.

6 - Harta menționată la alineatele anterioare se întocmește pe baza numărului de alegători conform ultimei actualizări a recensământului.

În conformitate cu legea electorală a Adunării Republicii, un organism independent, [Comisia Electorală Națională](#), este cel care stabilește numărul de deputați pentru fiecare circumscripție.

Comisia Electorală Națională a fost creată la câteva luni după restabilirea democrației. În prezent, aceasta este reglementată de Legea nr. 71 din 27 decembrie 1978. Președintele său, un judecător al Curții Supreme, este numit de Consiliul Superior al Magistraturii. Membrii săi sunt persoane calificate alese de Adunarea Republicii (fiecare grup politic desemnează un comisar) și din reprezentanți ai ministerelor de interne, de externe și de comunicații.

Comisia Electorală Națională este responsabilă pentru toate operațiunile legate de alegeri. De exemplu, aceasta se asigură că principiul egalității între candidați este respectat în timpul campaniilor electorale și monitorizează cheltuielile electorale.

Comisia Electorală Națională stabilește numărul de deputați pentru fiecare circumscripție electorală pe baza numărului de alegători înregistrați și a cifrelor furnizate de Ministerul de Interne, înțelegându-se că înregistrarea pe listele electorale este posibilă pe tot parcursul anului de la introducerea recensământului electoral permanent în 1999.

Comisia Electorală Națională stabilește numărul de deputați pentru fiecare circumscripție cu 60 până la 55 de zile înainte de data alegerilor legislative, adică, în principiu, la fiecare patru ani, cu excepția cazului în care se organizează alegeri anticipate în urma unei dizolvări a Parlamentului.

SLOVENIA

Articolul 20 din [Legea electorală](#):

Pentru alegerile membrilor Adunării Naționale se formează opt circumscripții electorale. În fiecare circumscripție sunt aleși unsprezece deputați.

Unitățile electorale se formează în conformitate cu principiul că, un membru al parlamentului este ales pentru (a reprezenta) aproximativ același număr de locuitori.

La formarea unităților și circumscripțiilor electorale trebuie să se țină seama de distribuția lor geografică și de caracteristicile culturale comune și de altă natură.

O circumscripție electorală poate cuprinde suprafața unui municipiu, zona a două sau mai multe municipii sau zona unei părți a unui municipiu.

Fiecare unitate electorală este împărțită în unsprezece circumscripții electorale, astfel încât fiecare circumscripție electorală are aproximativ același număr de locuitori. În fiecare circumscripție electorală se votează pentru un singur candidat.

Pentru alegerile deputaților comunităților naționale italiene sau maghiare se formează unități electorale speciale în zonele în care locuiesc aceste comunități.

În 2021, limitele a 15 districte electorale din cinci circumscripții au fost reconfigurate cu scopul de a reduce dimensiunea circumscripțiilor electorale și de a obține o egalitate comparabilă a voturilor. Ca urmare a deciziei din 2018 a Curții Constituționale, Ministerul Administrației Publice (MPA) a inițiat procesul de redesenare a limitelor circumscripțiilor în cadrul unui proces incluziv și consultativ, cu participarea tuturor grupurilor parlamentare¹³.

SPANIA

Cadrul legal pentru alegerile parlamentare constă în: [Constituția](#) din 1978, [Legea organică din 1985 privind regimul electoral general](#) (ultima modificare în 2022) și [Legea organică din 2007 privind finanțarea partidelor politice](#) (ultima modificare în 2015). Aceste legi sunt completate de decizii și instrucțiuni ale Comisiei Electorale Centrale (CEC), decrete de stat și legi administrative și penale. Spania este parte la principalele instrumente internaționale privind drepturile omului referitoare la organizarea de alegeri democratice.

Congresul Deputaților este alcătuit din 350 de membri aleși în cadrul unui sistem proporțional regional cu liste închise. Fiecare dintre cele 50 de provincii este o circumscripție cu mai multe locuri / mandate și are o alocare inițială de două locuri. Restul de 248 de locuri sunt alocate proporțional fiecărei provincii, în funcție de dimensiunea populației. O listă de candidați trebuie să obțină minimum 3% din voturi în circumscripția electorală pentru a se califica pentru alocarea locurilor definită conform metodei D'Hondt.

Senatul este camera de reprezentare teritorială, iar candidații sunt desemnați prin liste deschise în 59 de circumscripții: 47 de provincii continentale, 10 de circumscripții din cele 3 provincii insulare (insule sau grupuri de insule) și cele 2 orașe autonome. Senatorii

¹³ [514075_0.pdf](#)

sunt aleși cu votul majorității simple (sau de adunările legislative ale Comunităților Autonome¹⁴).

Nu există un organism specializat responsabil cu stabilirea numărului de locuri corespunzător fiecărei provincii. Acest lucru se face prin decretul de convocare a alegerilor.

Cele 248 de locuri care sunt atribuite în funcție de criterii demografice sunt atribuite pe baza numărului de locuitori înregistrați în fișele populației municipale. Cifrele (privind populația) luate în considerație sunt cele valabile la 1 ianuarie, în anul alegerilor.

Cheia de repartitie se calculează prin împărțirea la 248 a numărului de locuitori înregistrați în evidențele populației municipale pentru întreaga țară. Numărul de locuri alocate fiecărei provincii se calculează prin împărțirea numărului total de locuitori înregistrați în registrul populației municipale pentru provincia respectivă la această cheie, restul fiind repartizat pe baza mediei celei mai ridicate.

Numărul de locuri alocate provinciilor se modifică cu ocazia fiecărei reînnoiri a Congresului Deputaților - adică o dată la patru ani, cu excepția cazului în care se organizează alegeri anticipate.

Se observă că statele respectă, în general, câteva principii-cheie: criteriul populației (circumscripțiile trebuie să aibă o populație aproximativ egală⁰; contiguitatea și compactitatea (circumscripțiile trebuie să fie omogene și nu excesiv de dispersate); evitarea situațiilor de tip gerrymandering (modificarea circumscripțiilor pentru a favoriza un anumit actor politic); respectarea granițelor unităților administrative / regiunilor / municipalităților (pentru menținerea comunităților și identității locale); protecția drepturilor minorităților naționale (prin dispoziții specifice pentru a se asigura că și minoritățile sunt reprezentate corespunzător); transparență și imparțialitate (eventual prin înființarea unei comisii independente pentru trasarea / retrasarea limitelor circumscripțiilor electorale). Acolo unde sunt preferate comisiile independente, de regulă acestea sunt compuse din experți non-partizani, pentru a minimiza influențarea partizană a procesului de reconfigurare. În alte cazuri, sunt implicate parlamentele și guvernele sau sunt adoptate legi cadru care guvernează redesenarea circumscripțiilor electorale în funcție de criteriile stabilite (populație, reconfigurarea administrativă etc.).

¹⁴ <https://www.osce.org/files/f/documents/0/2/547184.pdf>

WEBOGRAFIE

European Commission, [Democracy and electoral rights](#)

(Administration and Cost of Elections) Project ACE Electoral Knowledge Network, [Boundary Delimitation](#) / <https://aceproject.org/ace-en>

What Are Some Principles That Are Important in Redistricting?

<https://www.caliper.com/learning-redistricting/what-are-some-principles-that-are-important-in-redistricting/>

<https://www.touteleurope.eu/institutions/reforme-institutionnelle-combien-de-parlementaires-chez-nos-voisins-europeens/>

<https://freedomhouse.org/country/poland/freedom-world/2024>

https://www.senat.fr/lc/lc190/lc190_mono.html

https://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2022/05/24/nombre-d-habitants-ou-d-inscrits-taux-de-chomage-age-moyen-de-fortes-disparites-entre-les-577-circonscriptions-legislatives_6127403_4355770.html

<https://aceproject.org/main/francais/bd/bdc01a.htm>

<https://shs.cairn.info/revue-internationale-de-politique-comparee-2020-4-page-47?lang=fr>

<https://www.senat.fr/leg/pp17-488.html>

<https://sciencespo.hal.science/hal-02186814v1/document>

[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2023\)020-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2023)020-e)